

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Föredraganden
 Johanna Maukku

DOM
 2016-06-08
 Meddelad i
 Falun

Mål nr
 1635-16

SÖKANDE

Hedemora Mark & Anläggning AB, 556247-2976
 Ivarshyttevägen 14
 776 33 Hedemora

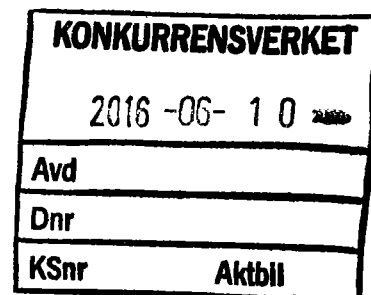
Ombud: Lars-Göran Eriksson
 APR Advokatpartner AB
 Åsgatan 41
 791 71 Falun

MOTPART

Avesta Vatten och Avfall AB, 556827-5084
 Box 157
 774 24 Avesta

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Hedemora Mark & Anläggning AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 167196

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45	Kullen 4	023-383 00 00	023-383 00 80	måndag – fredag
S-791 21 Falun		E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se		08:00-12:00
		www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se		13:00-16:00

BAKGRUND

Avesta Vatten och Avfall AB (AVAB) genomför en upphandling av ramavtalsentreprenör avseende VA-ledningsarbeten (VA-ledningsarbeten Avesta Vatten och Avfall AB 15-136). Upphandlingen genomförs genom ett förenklat förfarande enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Ett första tilldelningsbeslut meddelades den 8 april 2016 och ersattes sedan av ett nytt beslut om tilldelning den 15 april 2016, varvid en annan leverantör än Hedemora Mark & Anläggning AB (bolaget) antogs som leverantör. Bolagets anbud kvalificerade sig inte vidare i utvärderingen med motiveringen att anbudet inte klarade kravet på anbudsgivarens erfarenhet.

YRKANDE M.M.

Bolaget ansöker om överprövning yrkar att upphandlingen inte får avslutas förrän den rättas på så sätt att ny utvärdering ska ske varvid bolagets anbud beaktas. Bolaget anför som grund för sin ansökan i huvudsak följande. Bolagets anbud uteslöts p.g.a. bristande kravuppfyllnad trots att samtliga efterfrågade krav är uppfyllda. AVAB:s förfarande har brutit mot de grundläggande principerna om transparens och likabehandling. Bolaget har offererat lägst pris och borde rätteligen ha tilldelats kontraktet. Bolaget har lidit eller i vart fall riskerat att lida skada.

AVAB bestrider bifall till ansökan.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Utgångspunkter för förvaltningsrättens prövning

I mål om överprövning enligt LUF gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter han grundar sin talan på. Förvaltningsrätten har således att pröva om det på grundval av vad bolaget anfört är visat att AVAB har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LUF och att detta medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LUF). De grundläggande principerna in-

nebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iakttä principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 24 § LUF).

Förfrågningsunderlaget

Av anbudsformuläret framgår bl.a. följande

1.1.7 Anbudsgivarens erfarenhet

Anbudsgivare skall ha utfört minst ett (1) referensprojekt med liknande omfattning och volym. Med liknande volym avses projektvärde på 300 000 kr och med liknande omfattning avses VA-ledningsarbete som efterfrågas i detta förfrågningsunderlag.

Referensuppdragets namn (Fritextsvar)

Kontaktperson/Referensperson (Fritextsvar)

Befattning (Fritextsvar)

Vad parterna anfört

Bolaget har anfört bl.a. följande. AVAB har motiverat uteslutningen av anbudet med att lämnad referens inte anses klara kravet på att kunna bekräfta anbudsgivarens prestation utan att ha ett eget intresse av att anbudsgivaren ska erhålla kontraktet. Detta ställningstagande är felaktigt. Endast ett referensobjekt har efterfrågats. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget eller andra handlingar att referenser ska avse eller omfatta omdömen av projektet eller att prövningen ska ske avseende uppförande/utförande av projektet. Inte heller har anbudsgivares egna interna projekt uteslutits. Bolaget har lämnat anbud innefattande ett referensprojekt och redovisat projekt som så nära som möjligt sammanfaller med de arbeten som omfattas av upphandlingen. Genom redovisningen av efterfrågat referensprojekt till efterfrågad volym och omfattning uppfyller bolaget det aktuella ska-kravet. Förfrågningsunderlaget har utformats så att enbart redovisning av projekt till volym och omfattning ska anges och innefattar inte referenspersoner eller omdömen som ska-krav. Det kan med hänsyn till hur kravet utformats inte anses tillräckligt att det i anbudsformuläret lämnats utrymme för att lämna namn på det som uttryckts kontaktperson/referensperson. Att utesluta ett anbud

med hänvisning till ställda krav utifrån prestation är felaktigt eftersom detta inte tydligt efterfrågats. För uteslutning måste rimligtvis krävas att anbudsgivare på ett objektivet sätt inte efterlevt ett tydligt ska-krav. Eftersom det inte efterfrågats en referensperson och än mindre vad en referens skulle verifiera kan det knappast nu hävdas att det ligger i sakens natur att en angiven referensperson ska verifiera vissa, inte efterfrågade, uppgifter. Det är oproportionerligt att utesluta bolagets anbud eftersom efterfrågat referensprojekt redovisats helt i överensstämmelse med efterfrågade arbeten. Det rättsfall som AVAB hänvisat till är inte relevant i sammanhanget.

AVAB har anfört bl.a. följande. Bolaget har i anbudet lämnat bolagets egna VD som referens gällande ett referensprojekt som utförts i egen regi. Syftet med kravet att lämna referensuppdrag är att styrka viss kapacitet hos anbudslämnaren. Det kan därför aldrig vara tillåtet att en person hos anbudslämnaren själv ska verifiera riktigheten i lämnade uppgifter. Det får anses ligga i sakens natur att uppgifterna måste verifieras av en utomstående part. En anställd hos bolaget kan sålunda aldrig användas för att verifiera att man levererat ett fullgott uppdrag med liknande värde och volym. Att tillåta en anbudslämnare anger sig själv som referens utan att uttrycklig möjlighet till detta lämnats skulle riskera att strida mot principerna om likabehandling och transparens. Frågan om en anbudsgivares egna referenser har prövats av Förvaltningsrätten i Stockholm. AVAB har förkastat bolagets anbud på en formellt korrekt grund och bolaget kan inte anses ha lidit någon skada.

Förvaltningsrättens bedömning

Ett förfrågningsunderlag ska vara så tydligt att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. En rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare ska kunna förstå vad som efterfrågas. I kravet på transparens och öppenhet ligger att anbudsgivaren ska kunna utforma sitt anbud på ett sådant sätt att det är så konkurrenskraftigt som möjligt utifrån de i förfrågningsunderlaget angivna förutsättningarna (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50).

Av det omtvistade kravet i AVAB:s förfrågningsunderlag framgår att anbudsgivaren ska visa sin förmåga att hantera ett uppdrag som det aktuella genom att ange ett referensprojekt med liknande omfattning och volym. Vad som avses med liknande volym preciseras till projektvärde och vad som avses med omfattning preciseras till den omfattning av VA-ledningsarbete som efterfrågas i upphandlingen. Därutöver ska kontakt/referensperson och dennes befattning anges.

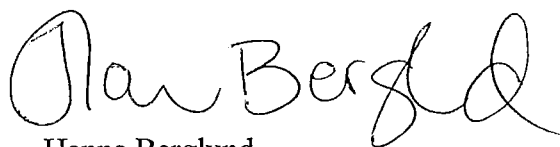
Det står en upphandlande myndighet fritt att själv bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas och myndigheten väljer själv vad som ska tillmätas betydelse, så länge det sker inom ramen för offentliga upphandlingars grundläggande principer (RÅ 2002 ref. 50). Detta grundar sig i att det är den upphandlande myndigheten som faktiskt ska köpa de varor eller tjänster som är föremål för upphandling. Det innebär att den upphandlande myndigheten är den som får anses bäst lämpad att utvärdera lämnade anbud utifrån de krav som har ställts i förfrågningsunderlaget.

LUF bygger bl.a. på proportionalitetsprincipen av vilken följer att uppställda krav avseende teknisk förmåga och kapacitet måste ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till det som upphandlas. Kraven ska vara relevanta och av inte oväsentlig betydelse. De krav som ställs på tidigare erfarenheter bör således inte vara mer långtgående än vad som är motiverat med hänsyn till utförandet av aktuellt uppdrag.

Syftet med att lämna referensuppdrag är att anbudsgivarens kapacitet ska kunna bekräftas av någon utomstående som inte har ett eget intresse av att anbudsgivaren ska erhålla kontrakt. Bolaget har som kontakt/referensperson angivit bolagets VD. Med hänsyn till syftet med att lämna referensuppdrag anser förvaltningsrätten att en vid bolaget anställd person inte kan användas för att verifiera att bolaget i ett referensuppdrag har levererat en fullgod tjänst av motsvarande volym och omfattning. Att i förevarande fall tillåta att en anbudslämnare anger sig själv som kontaktperson för ett referensuppdrag

skulle enligt förvaltningsrättens mening strida mot principerna om transparens och likabehandling. Det har inte heller framkommit att någon annan leverantör uppfattat kravet på samma sätt som bolaget. Vidare framstår kravet som proportionerligt och bolaget har inte anfört några konkreta omständigheter som talar mot detta. AVAB har således rätteligen förkastat bolagets anbud. En leverantör vars anbud rätteligen förkastat kan inte lida eller riskera att lida skada. Bolagets ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Hanna Berglund

assessor